

ПРЕС КЛИПИНГ

15. август 2016.

НАСЛОВИ

Статистика фина, у цепу празнина (стр.2)

„Този Марковићу” ветар у леђа из „Србијагаса” (стр.3)

Висока стопа опорезивања брана новом запошљавању (стр.3)

И сезонцима ће се уписивати стаж (стр.4)

Минимална плата већа за 1.440 динара? (стр.5)

ДУГ ПРЕТВОРИЛИ У ВЛАСНИШТВО "Србијагас" преузео фирму "Тоза Марковић" (стр.6)

Чудан модел продаје Галенике (стр.7)

Због дуга за струју и воду - банкрот! (стр.8)

Статистика фина, у цепу празнина

Аутор: И. А.

Појефтињење сезонског воћа и поврћа утицало на анулирање поскупљења свињетине у извештајима статистичара

Док званична статистика бележи појефтињење хране и безалкохолних пића, реалност је да потрошачи у Србији у последњих месец дана месо купују по ценама вишим него у многим државама у региону. Према извештају Републичког завода за статистику, храна и безалкохолна пића у јулу (у односу на јун ове године) појефтинила су 1,8 одсто. Ово је прилично изненађујући податак ако се зна да се управо средином протеклог месеца догодио, у последње време, незапамћен потрес на тржишту, када је цена свињетине скочила и до 50 одсто.

Аграрни аналитичари указују да је појефтињење сезонског воћа и поврћа очигледно утицало на анулирање поскупљења свињетине у извештајима статистичара.

– Али реалност је свакако нешто друго. Без обзира на статистику, видимо да је свињско месо поскупело и до 50 одсто и да постоје разлози за интервенцију државе на тржишту – каже нам Војислав Станковић, аграрни аналитичар.

У Министарству трговине пре два дана рекли су за „Политику” да од овог извештаја зависи и да ли ће држава, интервенцијом из Робних резерви или неком другом мером, ишта предузимати како би смирила ценовне потресе на тржишту свињетине. Јуче нисмо успели да сазнамо у овом министарству како коментаришу најновије податке о расту потрошачких цена и на који начин ће даље поступати како би заштитили потрошаче.

Према извештају Републичког завода за статистику, потрошачке цене у Србији порасле су у јулу ове године 1,2 одсто у односу на исти месец 2015, док су у односу на претходни месец у просеку биле ниже 0,1 одсто. Малопродајне цене робе и услуга које се користе за личну потрошњу у јулу су порасле, у поређењу са децембром 2015, 0,8 процената. У јулу су (у односу на јун) према овој статистици појефтинили храна и безалкохолна пића 1,8 одсто, као и комуникације и одећа и обућа 0,5 процената.

Ниже цене су забележене и у групи ресторани и хотели 0,2 одсто, као и стан, вода, електрична енергија, гас и друга горива 0,1 одсто. Истовремено, у јулу су порасле цене рекреације и културе 4,3 одсто, алкохолних пића и дувана 3,1, здравства 0,4 процента, намештаја, покућства и текућег одржавања стана 0,3 одсто, транспорта 0,2 и образовања 0,1 проценат. Цене осталих производа и услуга нису се битније мењале, наводи се у саопштењу.

„Този Марковићу” ветар у леђа из „Србијагас”

Аутор: М. Митровић

Кикиндски гигант индустрије грађевинског материјала „Тоза Марковић”, након две и по године стечајног поступка, од петка је и званично ушао у процес реорганизације и опоравка. Одлуком Скупштине уделичара, промењена је правна форма компаније па је досадашње акционарско друштво у стечају преименовано у друштво с ограниченом одговорношћу. На Скупштини је изабран Надзорни одбор с директором ЈП „Србијагас” Душаном Бајатовићем на челу, а за директора је именован дипломирани правник Владимир Илић из Кикинде. За чланове Надзорног одбора су још именовани представници Ерсте банке, банке Интеза, ЈП „Воде Војводине” и ЕПС-а.

Посртање некада најмоћнијег произвођач грађевинског материјала почело је од тренутка приватизације, када је 2006. године већински власник кикиндске фабрике постала компанија ИТХ из Београда. Лоши пословни потези довели су фабрику и запослене до готово безизлазне ситуације јер су дуговања достигла чак 50 милиона евра, па је 11. априла 2014. године у АД „Тоза Марковић” отпочео радни стечај.

Већински власник „Тозе Марковића” д. о. о. постало је ЈП „Србијагас”, пошто су до покретања стечаја неизмирена дуговања за гас износила 20 милиона евра па су та потраживања претворена у власнички удео, што би кикиндском гиганту, у којем је сада упослено нешто више од 600 радника, требало да буде драгоцен ветар у леђа за опоравак. На завршном рочишту у Привредном суду у Зрењанину 18. маја највећи повериоци позитивно су се изјаснили о предложеном плану реорганизације фабрике, што је значило и излазак из стечаја.

Реализацијом усвојеног плана реорганизације кикиндске фабрике предвиђено је да ће „Тоза Марковић” д. о. о. у наредних десет година измирити своје обавезе према повериоцима. Из „Тозе Марковића” је саопштено да тиме фабрика наставља континуитет пословања у истој делатности, с традицијом дугом 150 година.

Удео ЈП „Србијагас” 65,39 одсто

Након претварања потраживања у капитал кикиндске фирме, утврђено је да основни капитал „Тозе Марковића” износи 1,8 милијарду динара, или 15.742.713 евра. Конверзијом потраживања у капитал „Тозе Марковића”, удео ЈП „Србијагас” износи 65,39 одсто.

Висока стопа опорезивања брана новом запошљавању

Аутор: Љ. Малешевић

Иако ће коначна одлука о промени/повећању минималне цене рада бити донета за месец дана, већ сада се може рећи да је извесно да ће послодавци окупљени у Унији послодаваца Србије прихватити да се она повећа, али не у проценту који траже синдикати. Они инсистирају на томе да се смање стопе пореза и доприноса на зараде као услов да повећају запошљавање.

По анкети коју је Унија послодаваца Србије спровела међу својим чланством, 63 одсто спремно је да запосли више од једног радника, док би 30 одсто број запослених повећао за једног, а услов за то је смањење стопе пореза и доприноса на зараду. Само седам одсто послодаваца изјаснило се да смањење стопе пореза и доприноса не би имало никаквог утицаја на запошљавање нових радника.

Због таквих резултата, УПС сматра да новог запошљавања неће бити због високе стопе опорезивања рада јер послодавци управо у томе препознају један од главних узрока

неформалне запослености и један од главних елементата неформалне економије. Зато, тврде, зарад већег запошљавања и економског реда, Србија мора збирно снизити порезе и доприносе на зараду. Додатни проблем, указују послодавци, представља непостојање прогресивног опорезивања рада, па нема преко потребног растерећења ниских зарада.

Такође, неопходно је таргетирати секторе у којима број запослених расте, а као пример наводи се текстилна индустрија, и додатно смањити оптерећење зарада у том сектору или значајно повећати непорезиви део зарада. Послодавци тврде да би такве мере неминовно довеле до новог запошљавања и повећања конкурентности наших компанија у том сектору, али и смањењу сиве економије јер велики број кројача ради од куће и тако се налази у сивој зони. Србија с ниском стопом запослености, која износи 52,1 одсто, високим нивоом неформалне економије, као и с 20.000 запослених који примају минималац и још 50.000 радника који су пријављени на минималну зараду, вапи за растерећењем привреде, истичу у УПС-у. У тој послодавачкој организацији напомињу да радници који су пријављени на минималну зараду, на коју се плаћају порези и доприноси, од газде добијају заправо већу плату, али ресто добијају на руке јер је тако добро и радницима и послодавцима, а због тога лоше пролази држава. УПС се годинама бори против такве врсте нелојалне конкуренције и сматра да је један од кључних путева који воде ка њеном смањењу – повећање неопорезивог дела зарада и прогресивно опорезивање зарада.

Домаћи послодавци у Србији могли би запослити нове раднике и тиме допринети смањењу укупне стопе незапослености, али траже да им држава у томе помогне. Смањењем стопа пореза и доприноса растеретили би се трошкови рада сваког послодавца и отворила могућност за ново запошљавање, а већи обухват наплате пореза неутралисао би пад прихода у буџету због нижих стопа. Тако би, сматрају послодавци, држава ипак добила приходе на које рачуна, само би начин њихове прерасподеле био другачији и то тако да би допринео већем запошљавању, а новозапослени би давали држави и свој део колача од зараде.

Капитал тражи најбоље услове пословања

У већини развијених европских земаља, опорезивање рада, односно дохотка и капитала, били су међу периферним облицима прикупљања буџетских прихода током протеклог века. Међутим, указује УПС, глобализација светске привреде, а поготово повећана мобилност капитала, омогућиле су одлив капитала и економске активности у земљама у којима постоје бољи услови пословања, пре свега мање опорезивање капитала и рада. То је створило снажан притисак ка повећању конкурентности привреда појединих земаља, пре свега снижавањем опорезивања капитала, а затим и опорезивање рада.

И сезонцима ће се уписивати стаж

Аутор:Д. Мл.

Сваке године, током лета, много радника обавља сезонске послове - најчешће у пољопривреди, али и грађевинарству, угоститељству..., захваљујући чему они зараде преко потребан новац и попуне кућни буџет. Иако се не може прецизно рећи колико се сезонских радника ангажује у просеку годишње, по речима помоћника министра рада Зорана Лазић процењује се да их је, преваходно у пољопривреди, између 60.000 до 100.000.

Ускоро ће, како стоје ствари, и њихов радни статус бити законски регулисан, односно планира се увођење ваучера, који ће онима који их користе обезбедити право да им се обрачуна радни стаж. Наиме, припрема се закон о сезонским пословима којим ће бити регулисано то подручје рада, а увођењем ваучера биће заштићена права радника и обезбеђено поштовање прописа. По Лазићевим речима, до краја године очекује се радни нацрт тог закона, који ће потом ићи на јавну расправу. Он је указао да је формирана Радна група и да је у току усаглашавање

законских решења са другим законима, пре свега из области социјалног и здравственог осигурања, те законима из области пореза и доприноса.

Циљ доношења овог закона истакао је Лазић је заштита сезонских радника и односи се на све оне са којима послодавци нису имали интерес да закључују уговор о раду већ су радили на црно или су се на други начин довијали како да то буде у складу са законом. Он је рекао и да ће на овај начин послодавцима бити олакшана та процедура, а да ће ваучери, односно маркице које ће послодавци куповати, бити доказ да су уплаћени порези и доприноси, без обзира колико дана радник радио.

- Послодавац ће куповати онолико ваучера колико му је потребно за дан, одређени број дана, или одређени период и сваки запослени ће имати своју књижицу, која ће представљати уговор између послодавца и запосленог- објаснио је Лазић. Вучере ће послодавац лепити у радну књижицу и уписивати податке и све остало што се односи на износ или накнаду коју запослени добија као дневнице, како би му се стаж евидентирао у ПИО фонду.

Агенције неће моћи да користе систем ваучера

Рад агенција за привремено запошљавање такође ће бити регулисан посебним законом и очекује се до краја године. Он предвиђа да агенције са запосленима склапају уговор на неодређено или одређено време и онда их упућују на рад код другог послодавца. Агенције неће моћи да користе систем ваучера, с обзиром на то да морају ангажовати раднике по уговору о раду.

Минимална плата већа за 1.440 динара?

Извор: Танјуг, Блиц

Минимална цена радног сата могла би, уместо тренутних 121 динар, да буде око 130 динара, будући да је Влада Србије спремна да подржи повећање минималца негде "на средини" између захтева синдиката и предлога послодавца, незванично сазнаје Танјуг.

Тренутна минимална плата у Србији износи 21.050 динара. Уколико дође до повећања минималне цене радног сата за девет динара, то практично значи да ће минималац скочити за нешто мање од 1.500 динара на месечном нивоу.

Прецизније, ако током једног месеца имате најмање 20 радних дана, са стандардним радним временом од осам сати, односно укупно 160 радних сати месечно, повећање плате би могло да износи око - 1.440 динара.

Влада је, судећи према најави премијера Александра Вучића током представљања експозеа, спремна на овај корак.

Он је тада најавио да ће до повећања доћи, али није прецизирао цифру за коју се влада залаже, истичући да се с том цифром неће излазити пре социјалног дијалога у оквиру СЕС-а.

"Колико ће повећање бити, зависи добрим делом од владе, али прво да видимо колико могу да се договоре послодавци и синдикати, па ћемо и ми изаћи с предлогом", рекао је Вучић.

Премијер је нагласио да то свеједно није лака одлука.

Између 230.000 и 250.000 грађана је, према неким проценама, на минималцу, док синдикати процењују да је оних чије су плате законски најмање - око 300.000.

Синдикат тражи да се минимална цена рада повећа на 140 динара по сату, док су послодавци спремни да са тренутних 121 динар подигну цену на 123 -124 динара.

Како ће то утицати на буџет?

Синдикати истовремено тврде да ће повећање минималне зараде повећати директно и приходе буџета, будући да ће порези и доприноси бити обрачунавани на веће износе плата, те да неће бити део сиве зоне, већ легалних токова.

То би, како наводе, могло да погура и потрошњу.

Председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић рекао је у изјави Тањугу да би за раднике чије су плате законски минималне повећање у износу који Тањуг незванично сазнаје био квалитетан помак.

Он је подсетио да последње две године није било повећања, а прошле године је тек враћано оно што је због фискалне консолидације од плата смањено.

"Већи минималац значи и веће доприносе, више ће бити новца за ПИО Фонд и РФЗО. То ће бити помак и за привреду Србије", каже Орбовић.

Раст плата?

Према незваничним информацијама, такође, очекује се да ће и просечна плата у наредном периоду да расте, те да ће до краја године достићи око 415 евра, у другом тромесечју наредне године биће већ на око 450 евра, а у 2018, према очекивањима, просечна плата у Србији достићи ће - 500 евра.

ДУГ ПРЕТВОРИЛИ У ВЛАСНИШТВО "Србијагас" преузео фирму "Тоза Марковић"

Аутор: Р. Шегрт

После две и по године званично је завршен стечајни поступак Фабрике црепа и керамичких плочица "Тоза Марковић".

Промењена је власничка структура и именован је нови директор, а већински власник "Тозе" сада је "Србијагас", који је своја потраживања од 20 милиона евра претворио у удео у власништву, а то су учинили и остали повериоци, међу којима су Банка Интеза са око пет милиона евра, и Ерсте банка са 5,5 милиона евра.

Скупштина деоничара променила је правну форму, па "Тоза" више није акционарско, већ друштво са ограниченом одговорношћу.

За директора је именован Владимир Илић из Кикинде, бивши начелник Севернобанатског управног округа и функционер СПС. Саопштено је да фабрика наставља континуитет пословања у истој делатности, под истим матичним бројем и пибом. Сигурнији посао сада је извеснији за око 600 радника.

Тако је практично почела реализација плана реорганизације, по којем фабрика у наредној деценији, кварталним уплатама, треба да врати друг свим повериоцима.

Пре стечаја, дуг је био око 50 милиона евра, а процењена вредност капитала је око 22 милиона евра. Нови директор тврди да фабрика има своју сировину и тржиште и верује да је дугове могуће вратити предвиђеном динамиком.

Чудан модел продаје Галенике

Пише: Г. Влаовић

У уторак ће, након што понуђачима истекне рок за достављање комплетиране документације, бити познато ко ће постати нови власник Галенике.

За куповину 25 одсто акција те фабрике лекова по цени од најмање седам милиона евра на тендеру се надмећу британско-руски конзорцијум Фронтнер фарм - Петровакс фарм, бразилска компанија ЕМС и Кадила фармасјутикалс из Индије. Компанија која да најбољу понуду постаће стратешки партнер државе у Галеници и као таква добиће право управљања фабриком. Након највише пет година управљања током којих стратешки партнер има обавезу да унапреди пословање и повећа вредност компаније, расписаће се нови тендер за продају већинског дела фабрике. На основу докапитализације стратешки партнер стиче право да дели добит са државом од продаје Галенике. Влада Србије ће прогласити најповољнијег понуђача са којим ће надлежни започети преговоре о стратешком партнерству у трајању најдуже 90 дана. Приватизациони саветник Бранко Павловић каже за Данас да је модел продаје Галенике прилично чудан и да се примењује само у случајевима када је предузеће пред банкротом. - Овакав начин продаје Галенике примењује се из два разлога. Први је тај што на овим просторима влада погрешно опредељење да држава није у стању да управља великим привредним системима. Зато се и спроводи приватизација по сваку цену а предузећа дају на управљање приватном менаџменту. То је апсолутно погрешан начин размишљања јер је управо држава створила и управљала како Галеником тако и многим другим предузећима - истиче наш саговорник. Он додаје да је други разлог тај што држава није сигурна да би тендер за већинског власника успео у овом тренутку. - Овај модел се у свету примењује код оних компанија којима прети финансијска пропаст. Да би се то колико толико анулирало ангажује се стратешки партнер коме се дају и управљачка права. Кроз акционарски удео партнер се осигурава да ће наплатити свој кризни менаџмент а у случају да фабрику "дигне на ноге" учествује у подели добити од њене продаје. У тој консталацији снага стратешки партнер је уједно и једини који добро пролази у тој ситуацији, наглашава Павловић. Он додаје да је сума од седам милиона евра, односно предвиђени ниво докапитализације сувише низак јер Галеника у обртним средствима има најмање толико капитала.

Експерт за стране инвестиције Махмуд Бушатлија истиче за Данас да је овакав модел приватизације добар ако су уговором јасно прецизиране обавезе стратешког партнера. - Овде је реч о ангажовању менаџмента који би фабрику требало да изведе на "зелену грану". Да би се менаџер мотивисао да се определи за тако нешто држава га стимулише давањем акција. У случају да је реч о професионалном менаџменту који зна свој посао, овакав тип приватизације кроз стратешко партнерство може да донесе резултате. Уколико се на том плану буде радило рђаво и погрешно без прецизно дефинисаних обавеза како је рађено својевремено у Железари Смедерево и менаџмент плаћао фиксно без условљавања зараде ефикасним пословањем, то ће бити веома лоше и неће произвести позитивне резултате нити припремити Галенику за већинску приватизацију на адекватан начин - наглашава Бушатлија.

Велики удео мањинског партнера

Махмуд Бушатлија, експерт за страна улагања, каже за Данас да је веома неувобичајено што је стратешки партнер за управљање фабриком добио велики удео у власништву над Галеником. - То значи да ће компанији која ће управљати Галеником за релативно малу суму од седам милиона евра бити препуштено 25 одсто власништва над фабриком иако она вреди далеко

више. Када се реализују такве пословне трансакције у свету, уобичајено је да стратешки партнер добије између три до осам одсто власничког удела. Удео који ће добити стратешки партнер у Галеници је заиста велики и захваљујући томе може енормно да заради приликом већинске приватизације Галенике. Наиме, тада би мањински стратешки партнер могао да добије и до 25 милиона евра од приватизације, што је несразмерно велика сума у односу на новац коју је дао држави Србији за докапитализацију Галенике - закључује Бушатлија.

Због дуга за струју и воду - банкрот!

Аутор: Славица Моравчевић

Финансијски стручњаци припремају предлог прописа о личном стечају презадужених грађана. Дужнику се оставља део новца потребан за егзистенцију. Стечајни управник располаже примањима

ГРАЂАНИ Србије који имају проблем у отплати кредита или са дуговањима за струју или воду, могли би у догледно време да прогласе лични банкрот и добију стечајног управника који би надгледао њихове финансије. Како "Новости" сазнају, радна група састављена од финансијских стручњака припрема пропис који би регулисао овај проблем, док је, у складу са Акционим планом Владе за спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита, планирано да се изradi студија о опцијама у погледу увођења личног стечаја, као и о упоредној пракси других земаља. После студије требало би да уследи одлука да ли је овај поступак примерен домаћим условима.

Лични банкрот се, иначе проглашава када дужник више не може да измирује обавезе према својим повериоцима (на пример, банкама, Пореској управи или јавним предузећима). На продају се нуди његова имовина и именује стечајни управник који, између осталог, брине и о његовим финансијама. Дужнику се оставља део новца, потребан за егзистенцију (егзистенцијални минимум), и он има право да задржи део имовине који је изузет од стечаја. - У свету постоје два концепта личног стечаја - англосаксонски и континентални. У САД, када појединац западне у дужничку кризу поверенику предаје сву имовину, а дугови му се по окончању стечаја отписују. Европски модел је другачији. Презадужени грађанин се предаје у руке супервизора, продаје му се имовина, наставља да ради и отплаћује дуговања. Супервизор, иначе, одређује и суму новца која је довољна за преживљавање. Одређен је списак ствари које се не могу продавати ради намирања обавеза, попут одеће, обуће и других предмета за личну употребу, као и хране и огрева за три месеца за дужника и његову породицу. Све остало иде на добош - објашњава Млађен Ковачевић, економиста.

НУЖНИ СМЕШТАЈ И МИНИМАЛНА ПРИМАЊА Банке се најчешће обезбеђују помоћу хипотеке, административне забране на плату, а има и залога. Па, ако је дужник ставио хипотеку и не може да плаћа кредит, цела кућа ће отићи "на добош". У случају личног банкрота, хипотека или административна забрана на плату не би важила у потпуности, већ би се односила на део куће, односно плате. Грађанин би у том случају имао право на нужни смештај и минимална примања.

У овом тренутку, како наводе у НБС, не желе да прејудицирају одговоре, нити потенцијална решења.

- Оно што је неспорно јесте да у овом сегменту нема најбољих решења, већ само добрих пракси, од којих треба искористити оно што одговара за сваку земљу - истичу у нашој централној банци. - Имајући у виду наведено, НБС ће, у сарадњи са надлежним министарствима и међународним финансијским институцијама, ићи ка решењу које ће бити примерено нашим условима.

Како кажу економисти, Србији је ближи континентални модел који функционише по принципу да дужник наредних пет до осам година ради за повериоце, али ће после тога имати шансу за нови почетак, јер ће бити ослобођен одговорности за исплату свих својих дуговања. Англосаксонски модел је другачији. Америчко друштво је продужнички оријентисано, опрашта дугове, али такође предвиђа и изузеће неких дуговања. Тако, на пример, од тренутка проглашења стечаја, грађанима се опраштају дугови према банкама (тамо су банке прилично насртљиве и лако дају кредите, па се на неки начин сматрају и одговорним за лошу процену клијента који не може да враћа новац), али им се не отписују заостале алиментације, на пример.

Разлози због којих код нас још није донет овакав пропис, по мишљењу стручњака, јесу то што овако осетљиви закони захтевају беспрекорно функционисање државног и судског система, али и већу платежну моћ грађана.

У Србији, иначе око 100.000 грађана тешко отплаћује узете кредите, док је на једном специјализованом порталу оглашено око 1.900 станова и кућа који се продају.